

kolai énekórák számának jelentős megnövelése. Fentebb említett magas színvonalú és jó akusztikájú koncerttermek építése ott, ahol ilyenek még nem állnak rendelkezésre. A hivatásos szimfonikus zenekarok és énekarok eddigi jól bevált gyakorlatának összegyűjtése annak érdekében, hogy „a jó gyakorlatok” átvételével az értékes zene minél szélesebb rétegekhez jusson el. (Családi programok, fiatalok megszólítása, leszakadó társadalmi rétegek segítése, stb.) A Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége az adat- és információgyűjtést már elkezdte, emellett évek óta folytat edukációs továbbképzést és koordinációt.

Zenekaraink és énekaraink nemzetközi megjelenése kapcsán szükséges olyan kategóriákat fogantatni, melyek révén világossá válik, hogy **mely külföldi fellépések szolgálják Magyarországot és a magyar zenekultúra érdekeit**, melyeknek van állami, diplomáciai küldetése, és melyek azok, amelyek nem teszik szükségessé a magyar közpénzből való támogatást. A hivatásos magyar szimfonikus zenekarok egy része arányosan és minőségében megfelelő módon látja el az ország egyes régióit értékes zenével. E vidéki zenekarok kivétel nélkül önkormányzati fenntartásúak. Szükséges lenne ezeknél az együtteseknél olyan ösztönzőrendszert fogantatni,

mely az önkormányzatokat arra sarkallja, hogy saját erőből maguk is minél magasabb színvonalon támogassák együtteseiket, egyben tegye számukra lehetetlenné, hogy az együttesekhez eljuttatott központi költségvetési forrást bármi módon másra fordítsák.

A fővárosban tarkább a kép, hiszen közvetlen kormányzati, kerületi, holding-leányvállalati, alapítványi formában működnek az együttesek. A kulturális kormányzat küldjön ki egy **munkabizottságot**, mely a fővárosi székhelyű hivatásos zenekarok funkcióját vizsgálja át, figyelembe véve az ÁSZ és a KEHI közelmúltban lefolytatott vizsgálatait, valamint a Szimfonikus Zenekari Szövetség adatbázisát. A kulturális kormányzatnak érvényre kell juttatni – ha van ilyen – a törvényellenes működéssel szemben a törvényes működést. Megfontolandó a sikeres brit és holland mintára egy olyan művészeti tanács életre hívása, mely a hivatásos zenei együttesek központi költségvetési támogatáshoz való jutását szabályozná.

A cél mindenek előtt egy virágzó magyar zenei élet, melynek legfőbb hozadéka a zene által magasabb szellemi és erkölcsi szinten élő nemzet, valamint ennek révén a külföld hazánk iránti megnövekedett tisztelete.

Mindent vagy semmit?

Ha ennyit kapunk a minisztériumtól, azt köszönettel adjuk vissza...

Több élményt kell adni a publikumnak, előadó-művészként megmutatni a művek és a muzsikálás örömet – véli Bolyki György, aki tavaly ősszel lett a Liszt Ferenc Kamarazenekar új ügyvezető igazgatója. Az együttes elé tárt víziójában 2019-et a megújulás évének nevezte, melynek során egy elmélyült műhelymunka keretében feltárják a kompozíciókban rejtőző összes élményelemet. Bízunk abban, hogy mindez a következő években meghozza majd a kívánt hatást, és ismét a világ legjobb öt produkciója között tartja számon a közönség a Liszt Ferenc Kamarazenekart. Ehhez persze nemcsak az együttesnek kell nagyon komolyan dolgoznia, hanem szükség van sokkal nagyobb léptékű állami támogatásra is. A korábbi összegből ugyanis csak vegetálásra telt, így ha a terveik nem találnak támogatásra, akkor február végén fel kell, hogy oszoljon a zenekar...

■ *Másfél évig Pálfi Gábor töltötte be az ügyvezető igazgatói posztot, novembertől pedig Önt kérte fel a társulat erre a pozícióra. Miért került sor a váltásra?*

– Egyrészt a zenekar és Pálfi Gábor elképzelései nem pontosan fedték egymást, másrészt nehezzé vált a társulat anyagi helyzete, olyannyira, hogy az 55 éves együttes fennmaradása kétségessé vált. A muzsikusok ekkor kerestek meg azzal, hogy néhány hónap múlva elfogy a pénz, vállalnám-e a válságmenedzselést. Többükkel korábban együtt játszottam az Erkel Ferenc Kamarazene-

karban, harminc éves szakmai és emberi kapcsolat fűz össze minket, így azt mondtam: ha egy hét alatt ki tudok találni valamit, amiben hiszek, és ami által az együttes vissza tud kerülni a világ öt legjobb produkciója közé, abban az esetben vállalom a megbízatást. Mert ehhez az együtteshez semmi más vállalat nem illik.

■ *Ezek szerint kitalált...*

– Igen, született egy vízióm. Nagyon őszintén beszéltem a zenekari tagokkal, és arra jutottam, ahogy az

együttes jelenleg működik, úgy nem szabad. Az utóbbi esztendőben lehetetlen helyzetbe került a társulat, nem volt lehetőség a valódi szakmai munkára, hiszen az évi 46 millió forintos támogatás nem elegendő egy ekkora együttes fenntartására, amelynek a koncertjein gyakran annyian játszanak, mint egy fél szimfonikus zenekar. Az életben maradás érdekében kénytelenek voltak minden felkérést elvállalni, tavaly például hatvan koncertet adtak, negyvenhét különböző műsorral. De még e mellett is kénytelenek voltak hagnizni járni a muzsikuskok, hogy valahogy fenntartsák családjukat. Ebből az következett, hogy a korábban felépített, fantasztikus brand elkezdett devalválódni.

■ *Legutóbb a Budapesti Vonósokkal beszélgettem, ahol szóba került, ma már nem éri meg lemezfelvételeket készíteni, és a tengerentúli turnék gázsija is jelentősen csökkent. De emlékszem, a Liszt Ferenc Kamarazenekar már az ötvenedik születésnap előtt sem volt könnyű anyagi helyzetben, akkor épp ennek a lapnak a hasábjain mesélt erről Rolla János...*

– A válsághelyzet sajnos nem új, de most van egy terünk, hogy ezt hogyan lehet kezelni. Ez az együttes ugyanis annyiban mindenkire képest más helyzetben van, hogy minden idők legsikeresebb magyar zenekara. A Liszt Ferenc Kamarazenekar tizenöt éven keresztül a világ öt legjobb produkciója közé tartozott. A nyolcvanas években róluk szólt minden, nem akadt olyan világhírű szólista, aki ne kapott volna az alkalmon, hogy velük muzsikálhasson, és mindenki őket akarta hallani. Ez a név a mai napig hatalmas felelősséget jelent. Éppen ezért azt mondtam a muzsikuskoknak, ha reálisan megnézzük a működési lehetőségeket, arra kell jutnunk, 46 millió forint csak arra elég, hogy az egész világon jól csengő brandet tönkretegyük. Ha ennyit kapunk a minisztériumtól, azt köszönettel adjuk vissza, hiszen nekünk kevés, de egy jó kvartettnek pont elegendő ez a támogatás. Tehát először nekünk kellett döntést hoznunk arról, hogy másfajta módon szeretnénk dolgozni, aminek révén öt éven belül ismét a világ legjobbjai közé tartozhat a társulat. Én tudom, milyen muzsikuskok a Liszt Ferenc Kamarazenekar tagjai és mire képesek. Azt mondtam nekik, ha vállalják az új koncepció megvalósítását, akkor elkészítem azokat a szakmai anyagokat, amelyeket le kell tenni a döntéshozók asztalára, hogy eldönthessék, mihez akarnak kezdeni ezzel a branddel. Lehetséges az is, hogy végül azt a választ kapjuk: szép az általunk összeállított anyag, de most mások a prioritások, és nincs pénz arra, hogy a zenekar megfelelő működéséhez forrásokat rendeljenek. Akkor nyilván az egész világon jól csengő név védelmében a zenekarnak fel kell oszlani. Hogy minél kevesebbeknek legyen egzisztenciális probléma, ha fel kell oszlunk, néhány zenekarvezetővel már beszéltem, hogy ha tényleg eljutunk erre a pontra, akkor a muzsikusainknak legyen lehetőségük máshol a folytatásra. Szép volt ez a közel hatvan év, de

nincs jogunk a Liszt Ferenc Kamarazenekar nevet devalválni. Bár a korábbi 46 millió helyett az elmúlt év végén a kulturális kormányzat 70 millió forintot szavazott meg zenekarunknak, ezt sem szabad elkezdenünk költeni, mivel nagyságrendekkel kisebb, mint a világszínvonalú működéshez szükség összeg.

■ *Mit szóltak ehhez a muzsikuskok?*

– Egyetértettek mindazzal, amit felvázoltam, és óriási lendülettel nekiálltak a munkának, hiszen elsősorban nekik kell bebizonyítani, hogy a Liszt Ferenc Kamarazenekar valóban a világ egyik legjobb együttese.

■ *Melyek az Ön szakmai elképzelései, amelyekkel úgy véli, visszajuthatnak a kívánt nivóra?*

– Van egy mindenre kiterjedő koncepcióm, és öt éves folyamatban gondolkodunk az együttessel. Nekem az a véleményem, ha a közönség nem jön el egy hangversenyre, akkor nem a klasszikus repertoárral van baj. Nekünk nem crossovert kell helyette játszani, vagy egyéb „pótszereket” bevetni a színpadon, hanem egy olyan élménycsomagot nyújtani, amelyre a XXI. századi közönség vevő. Sokkal magasabban van a hallgatóság ingerküszöbe, mint harminc évvel ezelőtt. Azok a produkciók, amelyeket akkor megsüvegeztünk, ma már bizony kevesek, több élményre van szükség, de az a jó, hogy mindez benne van a művekben, csak nagyon komoly műhelymunkával ki kell belőlük bányászni, és megfelelő attitűddel elő is kell adni.

A 2019-es esztendő számunkra ennek jegyében a megújulás éve, amikor szakmai alapozást végzünk. Próbálni kell, és jóval kevesebb koncertet adni, mint korábban. Úgy vélem az a munka, ami novemberben, érkezésemel követően elkezdődött a társulatnál, már hallható, érzékelhető volt a decemberi hangversenyünkön. Mindenkit úgy hívtam el az estre, hogy az első harminc másodpercet figyelje, az a fajta előadás az, ami célként előttem lebeg, aztán az est egész első része kirobbanó erejűre sikeredett. A visszajelzések nagyon pozitívak voltak, a publikum is érzékelte, mit szeretnénk, hová kívánunk eljutni. A januári, zeneakadémiai koncertünk után pedig már a kritikusok írásaiban is visszaköszönt az eredmény.

■ *Mit lehet felfedezni egy több százszor játszott Mozart-műben?*

– Rados tanár úr arra tanított minket, hogy minden hang valamire néz, és a közönségnek pontosan kell hallania, érzékelnie, melyik hang merre. Ha ez megvan, akkor már csak egy kis dinamikai szín és egyéni előadói jelleg kell, és mindent megmutattunk, ami a kompozícióban van. Nem szokás ilyen mélyre ásni, de erre van szükség, hogyha a publikumnak új élményeket akarunk adni. Én tudom, hogy ez működik, hiszen az Erkel Kamarazenekarban is így muzsikáltunk. Emellett pedig a szakmánk az előadó-művészet. Az nem elő-